

Κλαδική Μελέτη

Φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης

Οκτώβριος 2020

Λεωφ. Ελ. Βενιζέλου 2, 176 76 Καλλιθέα, Τηλ.: 210 7200 000, e-mail: icap@icap.gr, www.icap.gr

- Σκοπός της Μελέτης
- Μεθοδολογία
- Σύντομο Ιστορικό του Κλάδου
- Στοιχεία Ζήτησης
- Στοιχεία Προσφοράς
- Χρηματοοικονομική Ανάλυση
- Αποτελέσματα Έρευνας ICAP
- Η Αγορά των Φροντιστηρίων Μέσης Εκπαίδευσης
- Στοιχεία Ευρωπαϊκής Αγοράς
- Συμπεράσματα - Τάσεις και Προοπτικές

Σκοπός της Μελέτης

Σκοπός της μελέτης είναι η σκιαγράφηση του κλάδου των **Φροντιστηρίων Μέσης Εκπαίδευσης** σε επίπεδο αγοράς, προσφοράς και ζήτησης.

- **Σύνταξη του ερωτηματολογίου** σε συνεργασία με το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών.

- **Συλλογή στοιχείων από τις επιχειρήσεις του κλάδου** μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων και με αποστολή ερωτηματολογίου μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας **surveygizmo**.

surveygizmo

- Το ερωτηματολόγιο απεστάλη σε **πολύ μεγάλο αριθμό φροντιστηρίων** (≈ 1.400) μέσης εκπαίδευσης.

- **Συλλογή και προκαταρκτική επεξεργασία** στοιχείων που προέρχονται από **δευτερογενείς πηγές πληροφόρησης**.

- Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ, από Υπουργεία, την Eurostat, κλπ.

- **Εντοπισμός** των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης που είναι καταχωρημένα στην βάση δεδομένων της **ICAP DATA BANK** με σκοπό την **ομαδοποιημένη χρηματοοικονομική τους ανάλυση**.

- **Τελική επεξεργασία** όλων των δεδομένων τόσο αυτών που προέρχονται από πρωτογενείς, όσο και από δευτερογενείς πηγές πληροφόρησης.
- **Σύνταξη – συγγραφή της μελέτης** σύμφωνα με τον σχεδιασμό της δομής των περιεχομένων που συμφωνήθηκε με το **Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών**.

- Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα του 1837 «Περί προσωρινού κανονισμού του εν Αθήναις συστηθησόμενου Πανεπιστημίου» **προϋπόθεση για την εγγραφή στα Ανώτατα Ιδρύματα** οριζόταν η κατοχή απολυτηρίου δημόσιου Γυμνασίου.
- Συνεπώς δεν υπήρχε **καμία εξεταστική δοκιμασία** για εισαγωγή στις ανώτατες σχολές σύστημα που ίσχυε σε ολόκληρο το 19ο και μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα, οπότε και ο **φροντιστηριακός μηχανισμός είναι ανύπαρκτος**.

* Πηγή: Πολυχρονάκη Μ. «Φροντιστήριο: ένας αλώβητος θεσμός υπέρβασης των συστημάτων εισαγωγής στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση»

- Η **εισαγωγή στο πανεπιστήμιο** κατόπιν εξετάσεων εφαρμόστηκε για πρώτη φορά την δεκαετία του 1930.
- Επίσης, το φροντιστήριο και τα ιδιαίτερα μαθήματα **θεσμοθετούνται** με τον «Αναγκαστικό Νόμο 2525/40, Περί ιδιωτικών σχολείων, φροντιστηρίων και οικοτροφείων».
- Η επιβίωση των φροντιστηρίων παρά τις μεταβολές των εξεταστικών συστημάτων καταδεικνύει ότι το φροντιστήριο αποτελεί **θεσμό καθιερωμένο** στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα

* Πηγή: Πολυχρονάκη Μ. «Φροντιστήριο: ένας αλώβητος θεσμός υπέρβασης των συστημάτων εισαγωγής στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση»

- Στην ελληνική κοινωνία, η **κατοχή πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική από την πλειοψηφία των ελληνικών οικογενειών.
- Η είσοδος στη τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω των πανελληνίων εξετάσεων αποκτά βαρύνουσα σημασία και αποτελεί το **σημαντικότερο γεγονός** στην εκπαιδευτική πορεία των μαθητών.

- Η μεγάλη ζήτηση για **τριτοβάθμια εκπαίδευση** επηρεάζει έντονα θετικά και τον κλάδο των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης που αποτελούν την βασική εκπαιδευτική δομή προετοιμασίας των μαθητών για την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο.

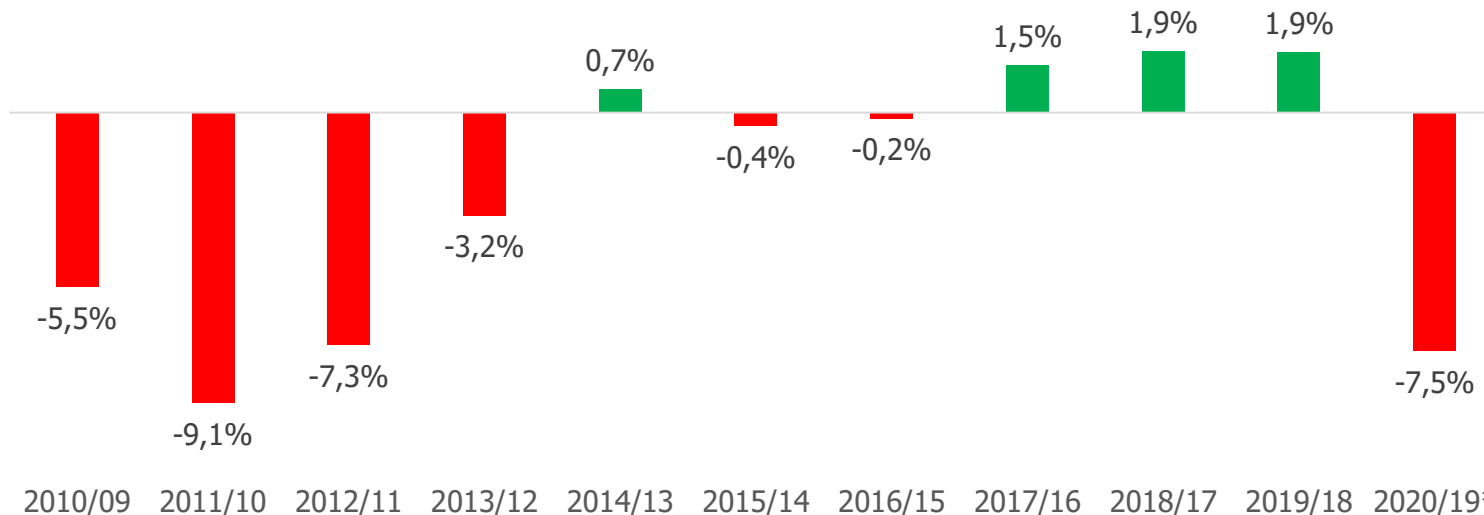
Χαρακτηριστικά και Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Ζήτηση για τις Υπηρεσίες του Κλάδου

www.icap.gr

- Η επίδραση του **μακροοικονομικού περιβάλλοντος** στην πορεία των μεγεθών του κλάδου θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική.
- Η **οικονομική ύφεση** που έπληξε την χώρα από το 2009 και έπειτα δεν ευνόησε την ανάπτυξη των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης.

Ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ στην Ελλάδα (2010-2020)

*εκτίμηση Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Χαρακτηριστικά και Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Ζήτηση για τις Υπηρεσίες του Κλάδου

www.icap.gr

- Το **χρόνιο δημογραφικό πρόβλημα** της χώρας αποτελεί πηγή περιορισμού της δυνητικής ζήτησης για τις υπηρεσίες του κλάδου.
- Η **ηλικιακή ομάδα 12-18** καταλαμβάνει **μόλις το 7%** του συνολικού πληθυσμού.

Κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας στις ηλικίες 0-18 (2019)

Ηλικία	Άτομα	Ποσοστό
0	87.557	0,82%
1	91.148	0,85%
2	96.953	0,90%
3	95.613	0,89%
4	95.405	0,89%
5	96.709	0,90%
6	101.339	0,94%
7	105.902	0,99%
8	109.868	1,02%
9	114.215	1,06%
10	112.232	1,05%
11	107.740	1,00%
12	109.726	1,02%
13	106.798	1,00%
14	105.870	0,99%
15	106.777	1,00%
16	108.280	1,01%
17	109.608	1,02%
18	110.936	1,03%
12-18	757.995	7,07%
Σύνολο	10.724.599	100%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Χαρακτηριστικά και Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Ζήτηση για τις Υπηρεσίες του Κλάδου

www.icap.gr

- Τις **15 πρώτες θέσεις** από πλευράς αριθμού ατόμων τις καταλαμβάνουν άτομα ηλικίας μεταξύ 38 έως 52 ετών.
- Ο αριθμός των ατόμων σε αυτές τις ηλικίες ξεπερνά τα 150.000 άτομα.

Ηλικίες με το μεγαλύτερο αριθμό ατόμων στην Ελλάδα (2019)

Ηλικία	Άτομα	Ποσοστό
49	164.503	1,53%
50	164.385	1,53%
51	164.056	1,53%
48	163.457	1,52%
42	163.042	1,52%
47	161.584	1,51%
44	161.175	1,50%
39	160.296	1,49%
43	159.808	1,49%
40	159.804	1,49%
46	159.342	1,49%
38	159.040	1,48%
41	158.357	1,48%
45	157.167	1,47%
52	156.882	1,46%
Σύνολο	10.724.599	100%

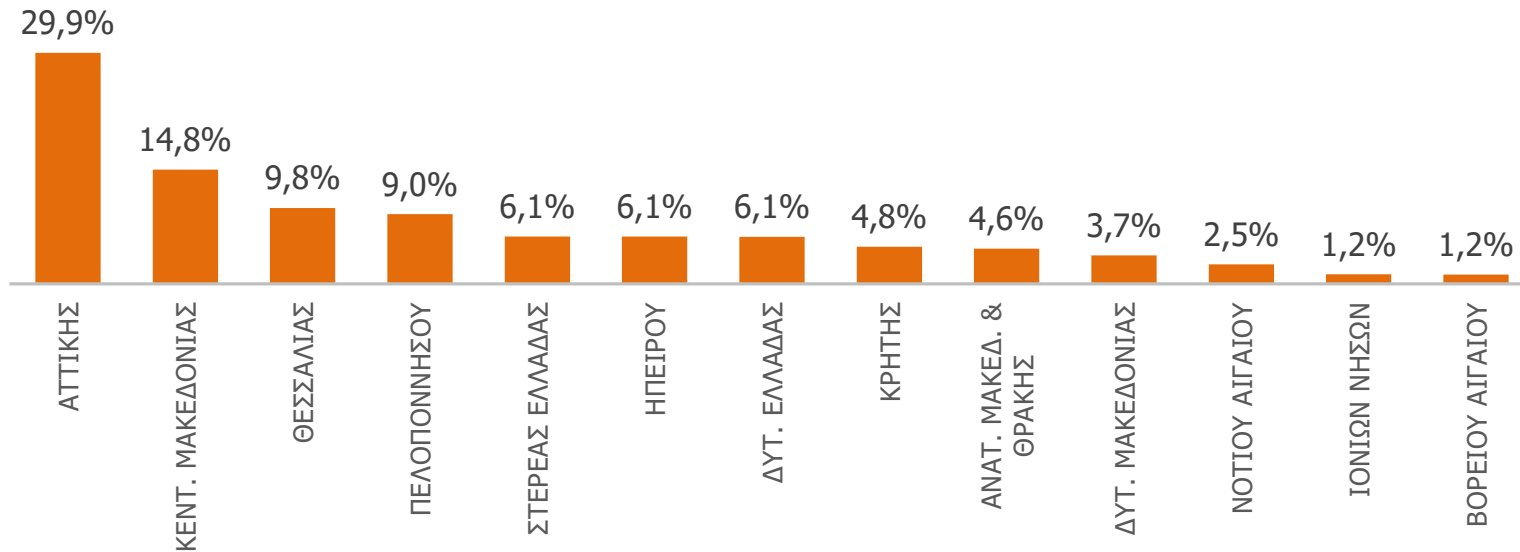
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

- Ο κλάδος των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης χαρακτηρίζεται από την παρουσία **πολύ μεγάλου αριθμό φροντιστηρίων** διεσπαρμένων σε όλη την επικράτεια.

- ✓ > **2.000** φροντιστήρια
- ✓ **30%** στην **Αττική**
- ✓ **15%** στην **Κεντρική Μακεδονία**
- ✓ **10%** στην **Θεσσαλία**

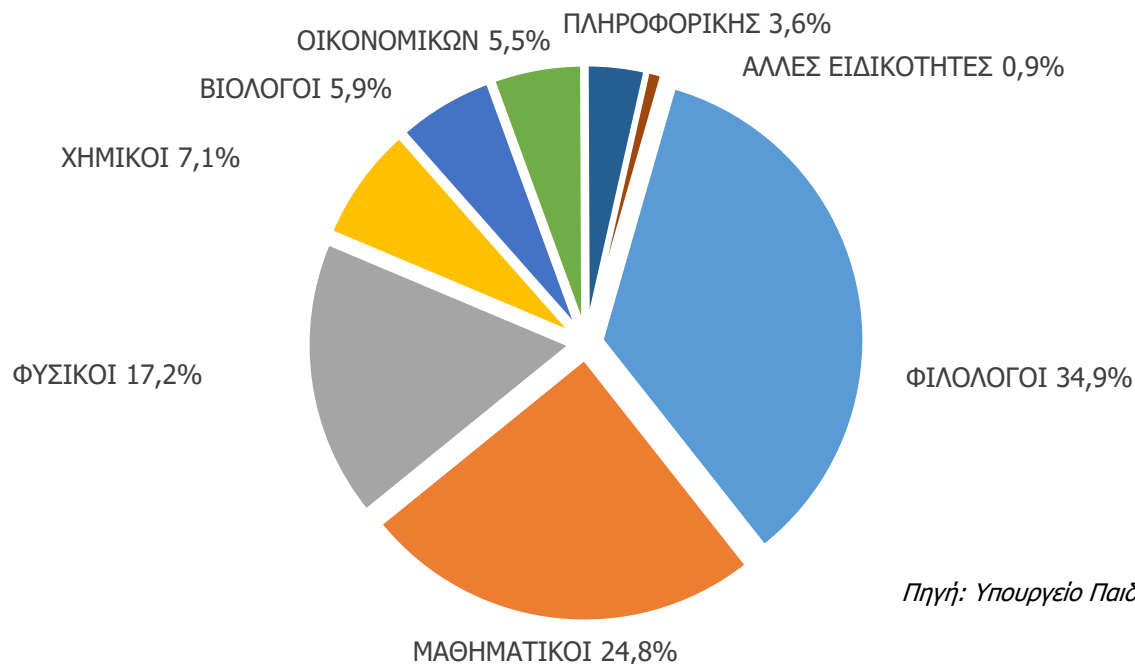
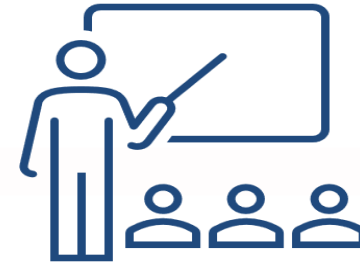
Κατανομή φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης ανά περιφέρεια

Πηγή: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- Στις υπόλοιπες περιφέρειες εδρεύει το 45% περίπου των φροντιστηρίων.

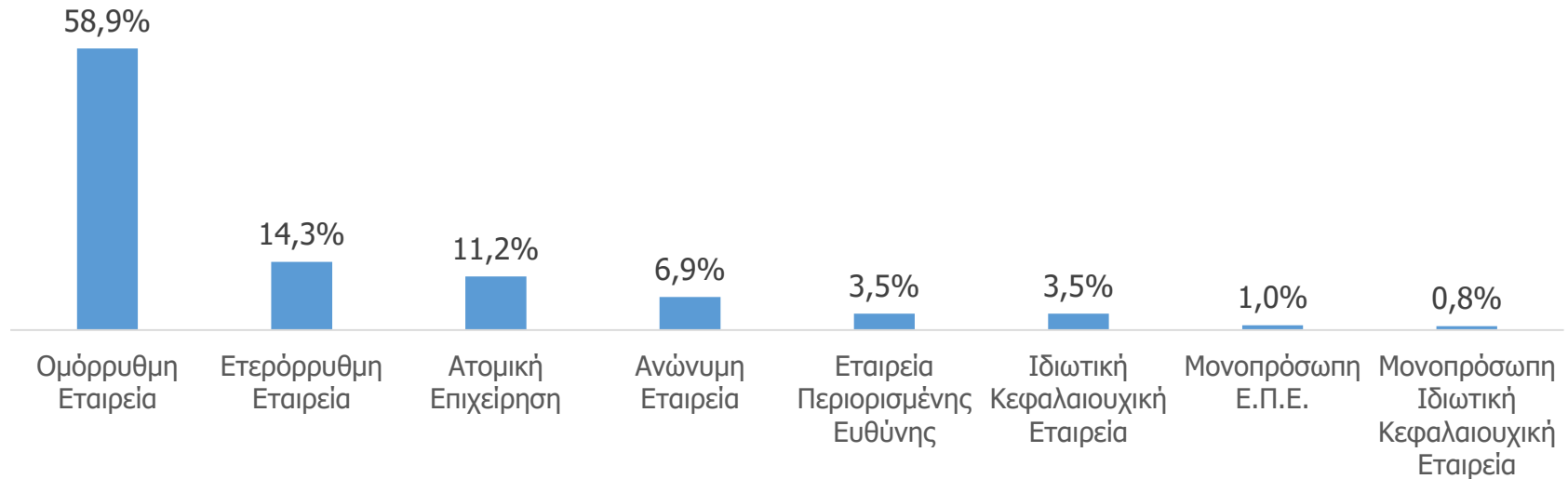
- 35% των καθηγητών είναι **φιλόλογοι**
- 25% **μαθηματικοί**
- 17% **φυσικοί**

Πηγή: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

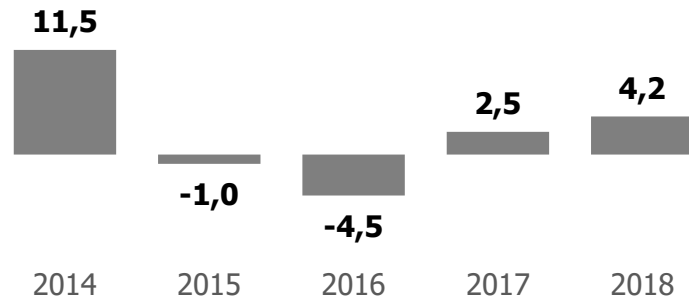
Κατανομή επιχειρήσεων του κλάδου ανά νομική μορφή (2020)

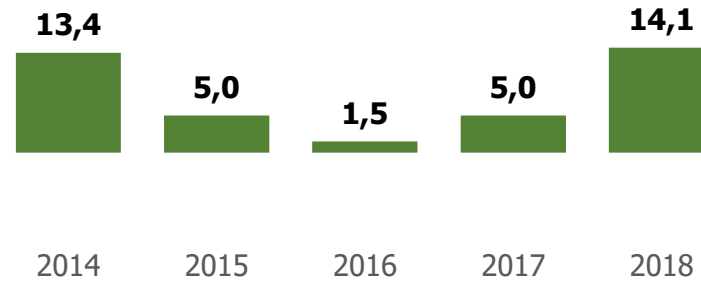
Πηγή: ICAP A.E.

- Το **60%** σχεδόν των επιχειρήσεων του κλάδου είναι **ομόρρυθμες εταιρείες**, ενώ μόλις το 7% είναι ανώνυμες εταιρείες.

Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)

Περιθώριο EBITDA (%)

Πηγή: ICAP A.E.

- Η **κερδοφορία** των φροντιστηρίων παρουσίασε μεγάλη μεταβλητότητα την πενταετία 2014-2018 και κυμάνθηκε σε σχετικά μέτρια επίπεδα.

Πιστοληπτική Ικανότητα των Επιχειρήσεων του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

www.icap.gr

- Η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων (ICAP Score) αποτυπώνεται σε δεκάβαθμη κλίμακα (A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2, E1 και E2).
- Η μεγάλη πλειοψηφία (**73,6%**) των επιχειρήσεων του **ευρύτερου κλάδου «Ιδιωτική Εκπαίδευση»** κατατάσσονται στη ζώνη **Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου**, ακολουθεί η ζώνη Μέσου Πιστωτικού Κινδύνου με 26,4%.

Πιστοληπτική Ικανότητα του Κλάδου: Ιδιωτική Εκπαίδευση		
Διαβάθμιση ICAP Score	2019	
	Αριθμός Εταιρειών	Ποσοστό
Χαμηλού Πιστωτικού Κινδύνου	-	-
Μέσου Πιστωτικού Κινδύνου	19	26,4%
Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου	53	73,6%
Σύνολο	72	100,0%

Πηγή: ICAP AE, Credit Risk Assessment Services

Συναλλακτική Συμπεριφορά των Επιχειρήσεων του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

www.icap.gr

- Από την επεξεργασία των στοιχείων 131 εταιρειών του ευρύτερου κλάδου της ιδιωτικής εκπαίδευσης προκύπτει ότι το ποσοστό των **ασυνεπών επιχειρήσεων** κυμαίνεται σε **πολύ χαμηλά επίπεδα**.

Συναλλακτική Συμπεριφορά του Κλάδου: “Ιδιωτική Εκπαίδευση (2017 - 2019)

Δείγμα	Έτος	Ασυνεπείς Εταιρείες	Ποσοστό
131	2019	1	0,7%
	2018	4	3,1%
	2017	-	-

Πηγή: ICAP A.E., Credit Risk Assessment Services

Ταυτότητα της Έρευνας

Χρόνος διεξαγωγής: 18 Δεκεμβρίου 2019 – 20 Φεβρουαρίου 2020

Μεθοδολογία: Χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις: i) ανοιχτού τύπου ii) μιας απάντησης και iii) ιεράρχησης των απαντήσεων κατά σημαντικότητα με βάση συγκεκριμένη κλίμακα.

Μέθοδος συλλογής στοιχείων: Αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) διαδικτυακού συνδέσμου για την ηλεκτρονική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου στην ειδική πλατφόρμα.

Πληθυσμός της έρευνας: Το ερωτηματολόγιο απεστάλη σε 1.400 περίπου ηλεκτρονικές διευθύνσεις Φροντιστηρίων Μέσης Εκπαίδευσης.

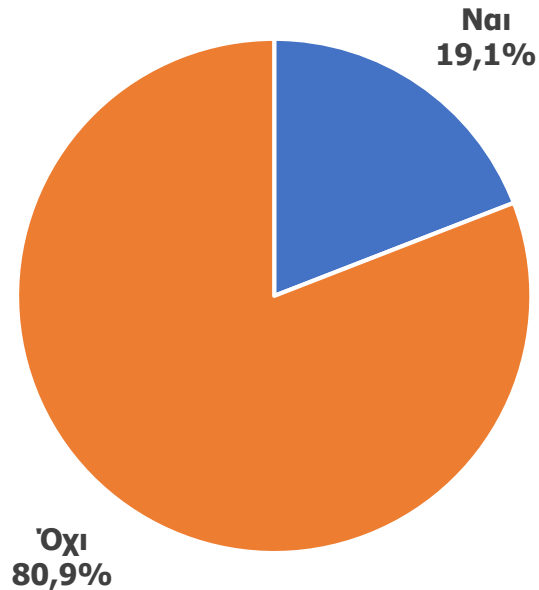
Δείγμα: 141 επιχειρήσεις (10,1% περίπου του πληθυσμού της έρευνας) που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Αποτελέσματα Έρευνας στα Φροντιστήρια

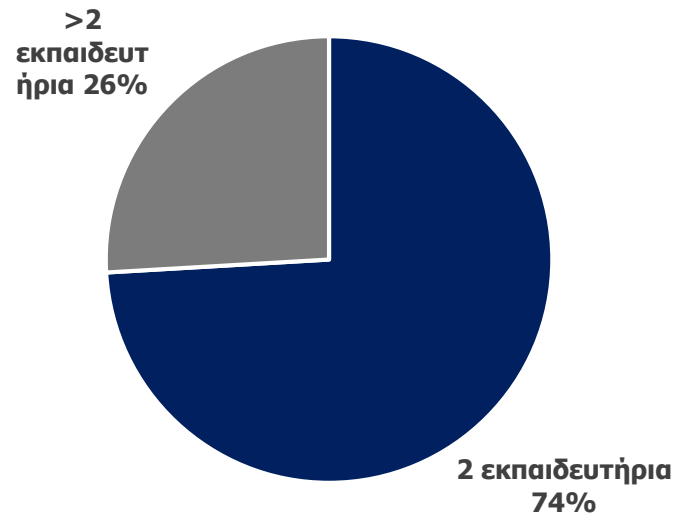
www.icap.gr

Διαθέτετε περισσότερα από ένα εκπαιδευτήρια;

Αν Ναι, παρακαλώ αναφέρατε τον συνολικό αριθμό εκπαιδευτηρίων που λειτουργούν με τον ίδιο διακριτικό τίτλο:

- Παρατηρείται ότι **8 στα 10 φροντιστήρια** διαθέτουν μόλις ένα εκπαιδευτήριο.

Συνολικός αριθμός καθηγητών όλων των εκπαιδευτηρίων σας που λειτουργούν με τον ίδιο διακριτικό τίτλο:

Κατηγορία	Μέσος Όρος Καθηγητών
Ανά επιχείρηση	14,6
Ανά εκπαιδευτήριο	10,9
Επιχειρήσεις με 1 εκπαιδευτήριο	9,7
Επιχειρήσεις με τουλάχιστον 2 εκπαιδευτήρια	12,5

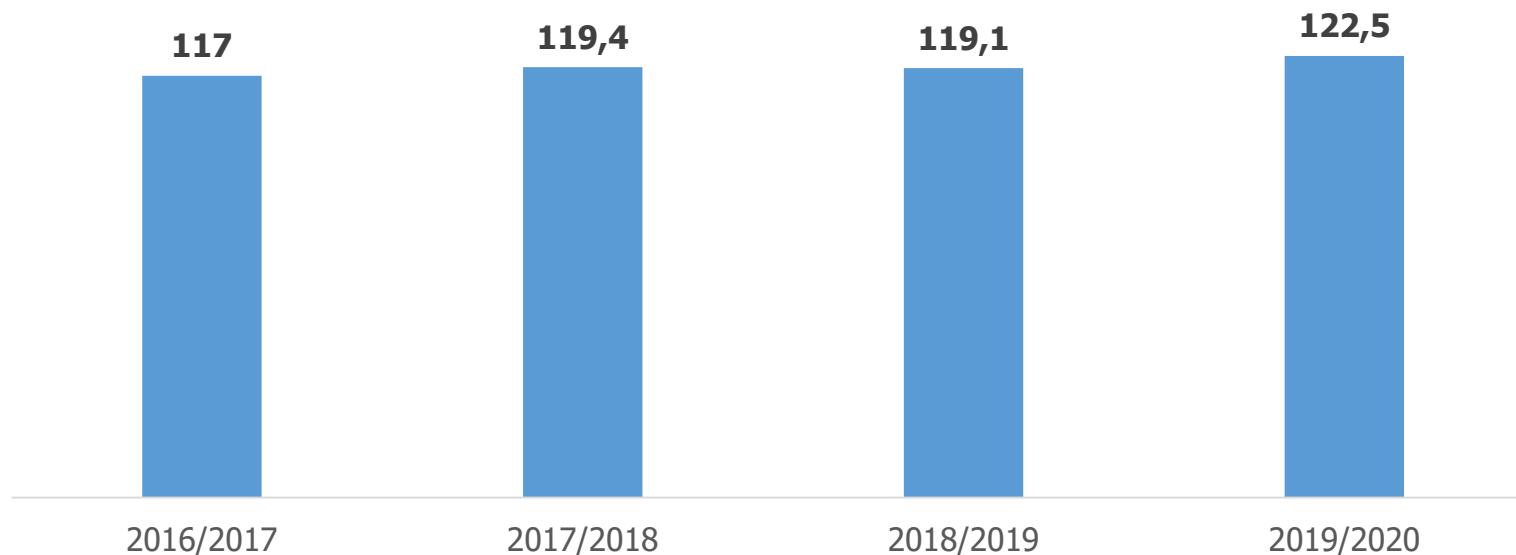
Πηγή: Έρευνα ICAP – ΕΕΑ

Συνολικός αριθμός διοικητικού προσωπικού όλων των εκπαιδευτηρίων σας που λειτουργούν με τον ίδιο διακριτικό τίτλο :

Κατηγορία	Μέσος Όρος Διοικητικού Προσωπικού
Ανά επιχείρηση	1,8
Για επιχείρηση με τουλάχιστον 1 διοικητικό υπάλληλο	2,7

Πηγή: Έρευνα ICAP – ΕΕΑ

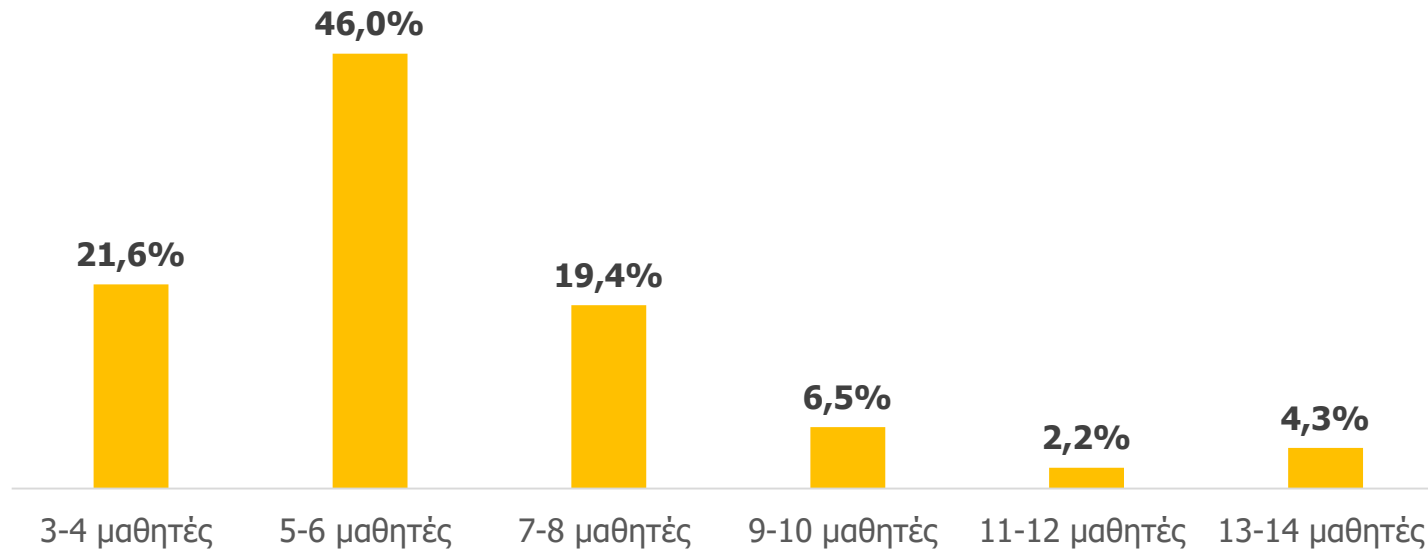
Αριθμός μαθητών των εκπαιδευτηρίων σας που λειτουργούν με τον ίδιο διακριτικό τίτλο:

- Τα φροντιστήρια που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν κατά μέσο όρο μια **αύξηση 2,9%** τη σχολική χρονιά **2019/20** σε σχέση με την προηγούμενη.

Ποιος είναι ο αριθμός των μαθητών σας ανά τάξη φοίτησης το σχολικό έτος 2019/2020;

- Σχεδόν το **ήμισυ των φροντιστηρίων** (46%) δήλωσαν ότι ο αριθμός των μαθητών τους ανά τάξη τη τρέχουσα σχολική χρονιά ανέρχεται στους **«5 έως 6 μαθητές»**

Αποτελέσματα Έρευνας στα Φροντιστήρια

www.icap.gr

Ποιος είναι ο αριθμός των μαθητών σας ανά τάξη φοίτησης το σχολικό έτος 2019/2020 και πως προβλέπετε ότι θα διαμορφωθεί την επόμενη διετία;

Μαθητές ανά τάξη	2019/2020	2020/2021	2021/2022
3-4 μαθητές	21,6%	23,5%	25,4%
5-6 μαθητές	46,0%	46,5%	44,8%
7-8 μαθητές	19,4%	15,4%	14,9%
9-10 μαθητές	6,5%	5,1%	5,2%
11-12 μαθητές	2,2%	4,4%	4,5%
13-14 μαθητές	4,3%	5,1%	5,2%

Πηγή: Έρευνα ICAP – ΕΕΑ

- Τα φροντιστήρια αναμένουν να αυξηθούν τα ποσοστά της κατηγορίας «**3 έως 4 μαθητές**» την επόμενη διετία.

Αποτελέσματα Έρευνας στα Φροντιστήρια

www.icap.gr

Ποιο είναι το ποσοστό των μαθητών σας ανά τάξη φοίτησης το σχολικό έτος 2019/2020;

Α', Β', Γ' Γυμνασίου

16,6%

Α' Λυκείου

19,2%

Β' Λυκείου

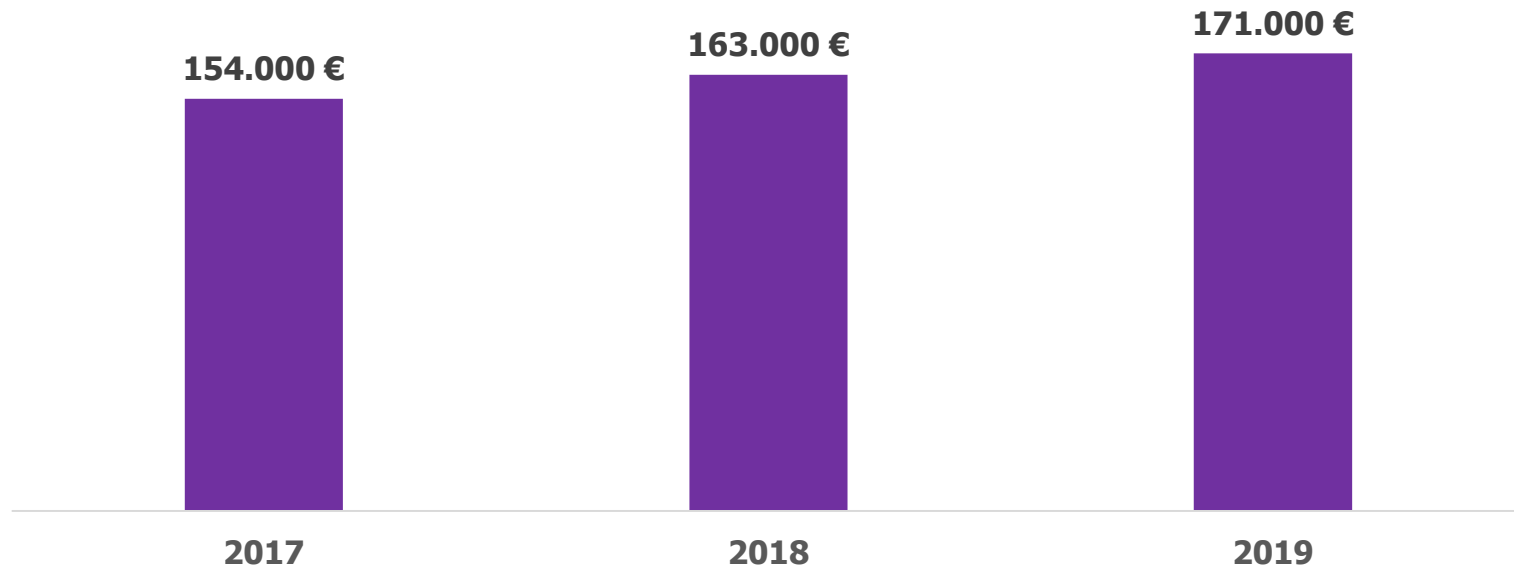
27,8%

Γ' Λυκείου

36,4%

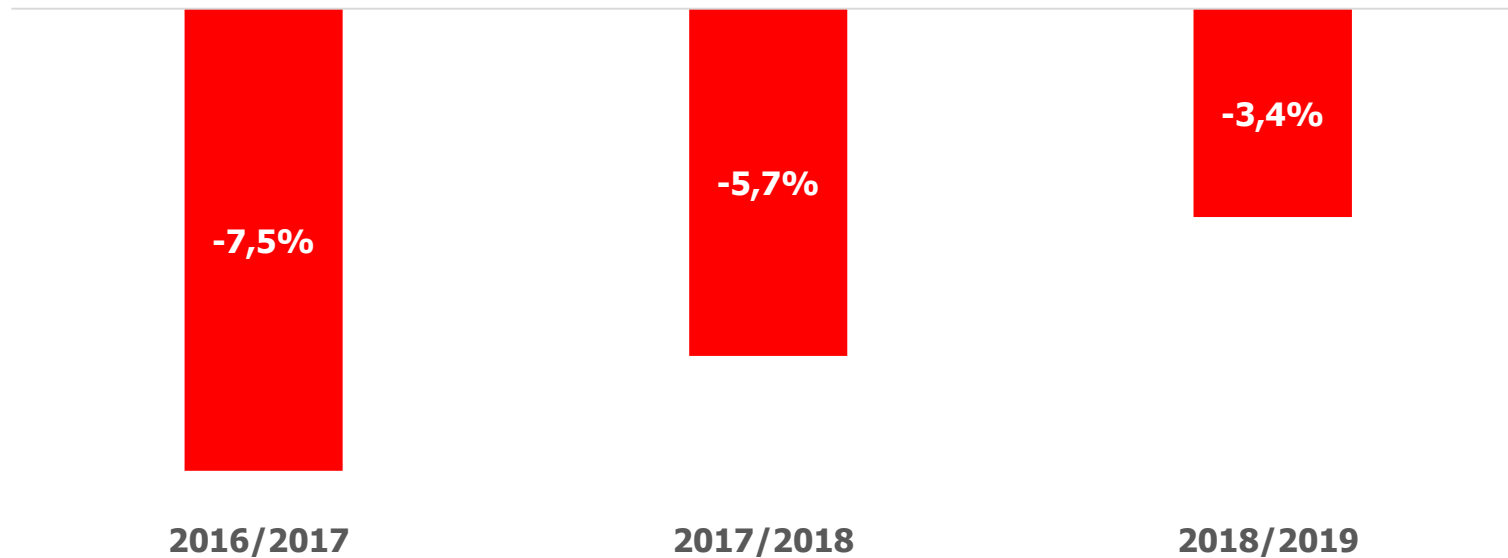
- **Σχεδόν 2 στους 3 μαθητές (64,2%)** των φροντιστηρίων φοιτούν στην Β' και στην Γ' Λυκείου.

Πως διαμορφώθηκαν τα συνολικά έσοδα (τζίρος σε €) του φροντιστηρίου σας την τελευταία τριετία;

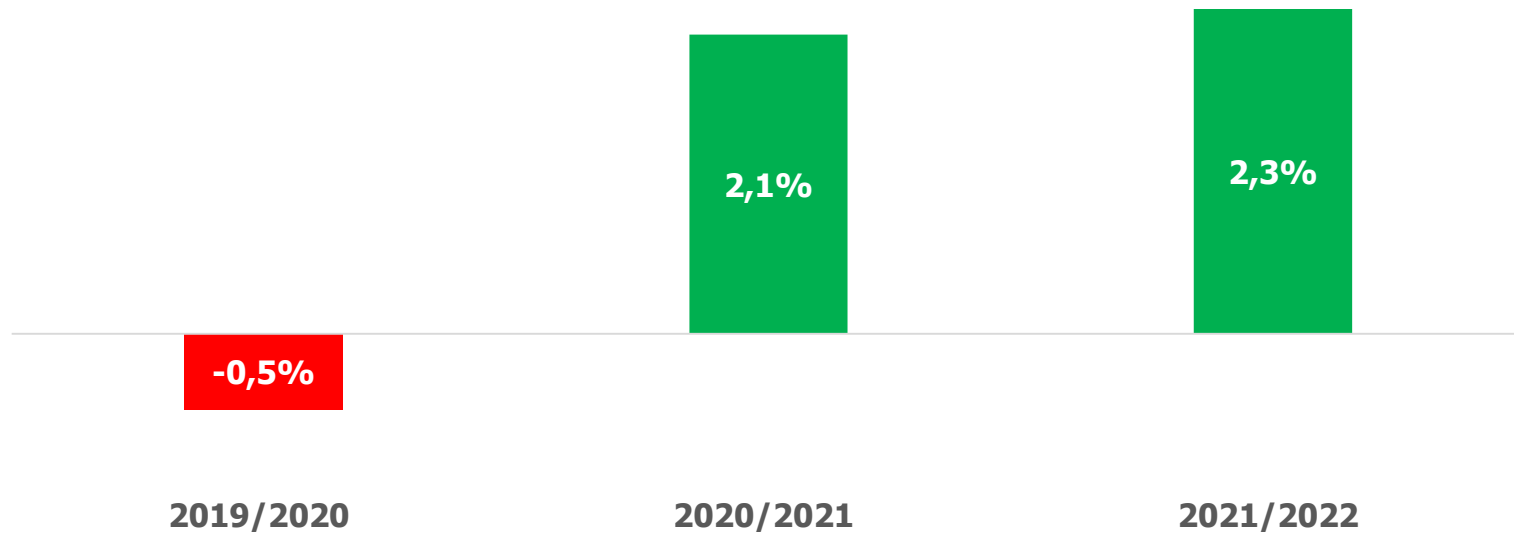
- Τα **ετήσια έσοδα** των φροντιστηρίων **κινήθηκαν ανοδικά** την προηγούμενη τριετία.

Πως εκτιμάτε ότι μεταβλήθηκε ο αριθμός των μαθητών στα φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης στην Ελλάδα την τελευταία τριετία;

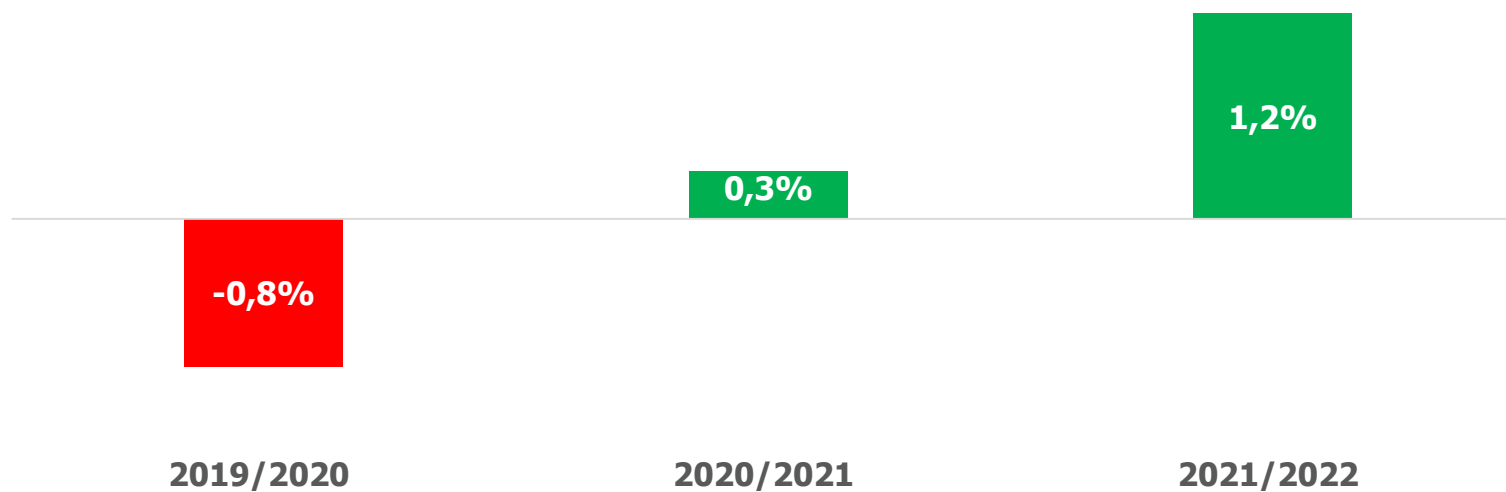
- Οι ιδιοκτήτες των φροντιστηρίων εκτιμούν ότι ο **συνολικός αριθμός των μαθητών** που φοίτησαν στα φροντιστήρια στην Ελλάδα την περίοδο **2016-2019 μειώθηκε** σημαντικά.

Ποιες είναι κατά τη γνώμη σας οι προοπτικές εξέλιξης (ως προς τον αριθμό μαθητών) των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης στην Ελλάδα;

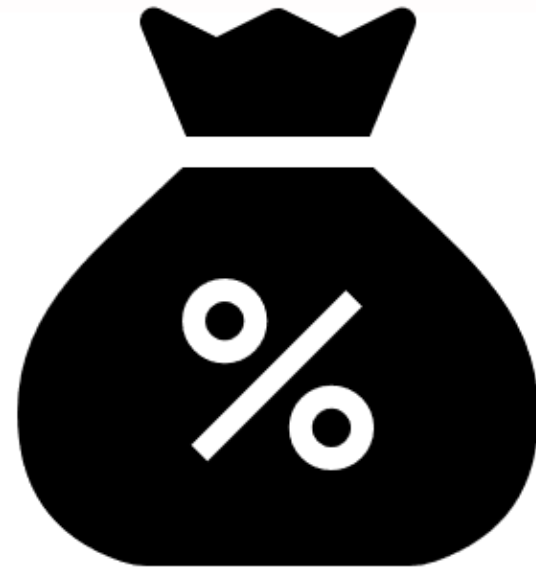
- Πριν το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού οι ιδιοκτήτες φροντιστηρίων ανέμεναν **αύξηση του αριθμού των μαθητών** την επόμενη διετία.

Πως εκτιμάτε ότι θα μεταβληθούν τα ετήσια διδάκτρα των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης τα επόμενα έτη στην Ελλάδα;

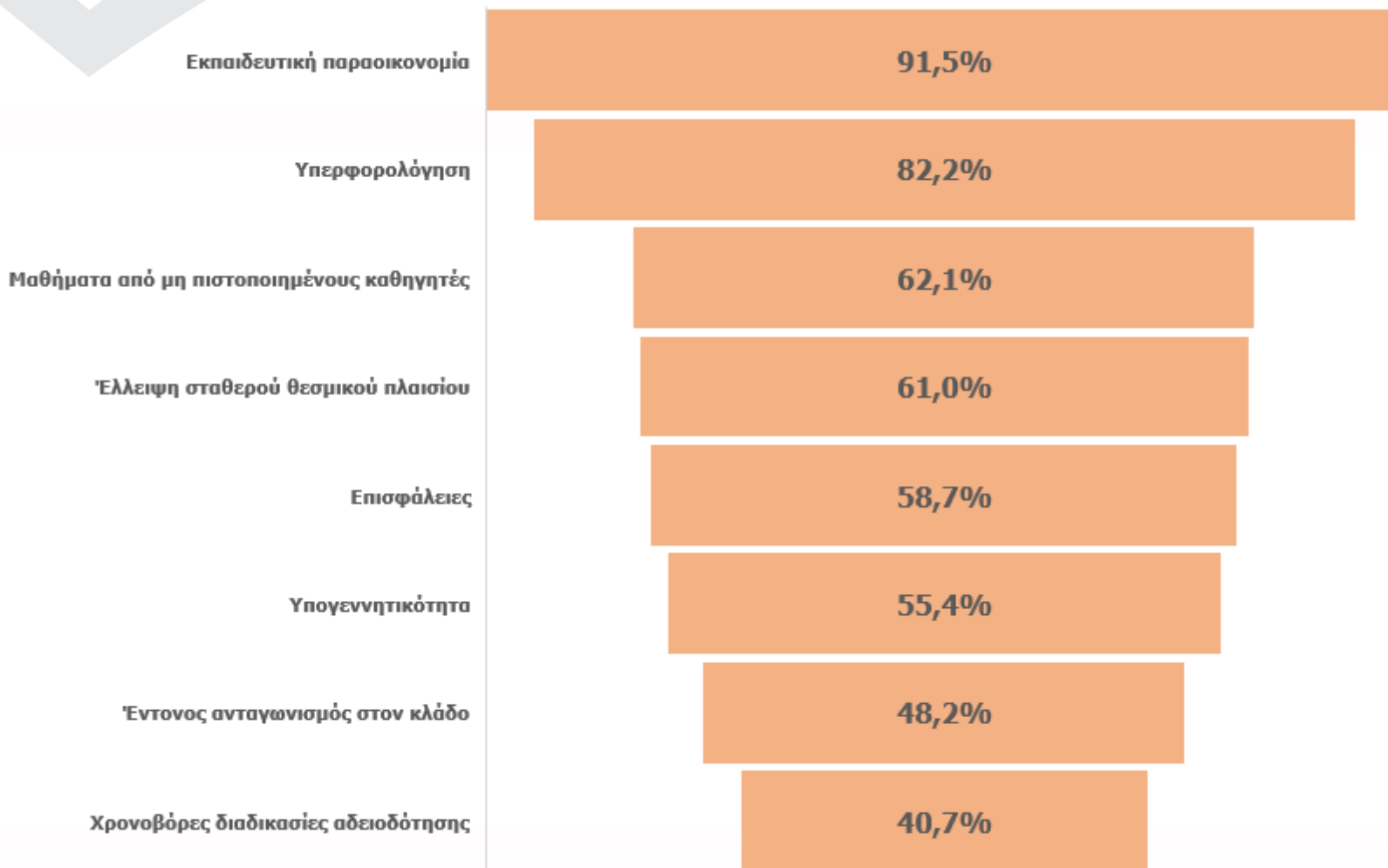
- Αντίστοιχα και για τα **ετήσια διδάκτρα** ανέμεναν μικρή αύξησή τους.

- Ποια είναι η εκτίμησή σας για το ποσοστό της **εκπαιδευτικής παραοικονομίας** για ενισχυτικά φροντιστηριακά μαθήματα/ιδιαίτερα μαθήματα την τελευταία τριετία;
- ✓ Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των φροντιστηρίων το ποσοστό είναι ιδιαίτερο υψηλό και ανέρχεται στο **48%**.

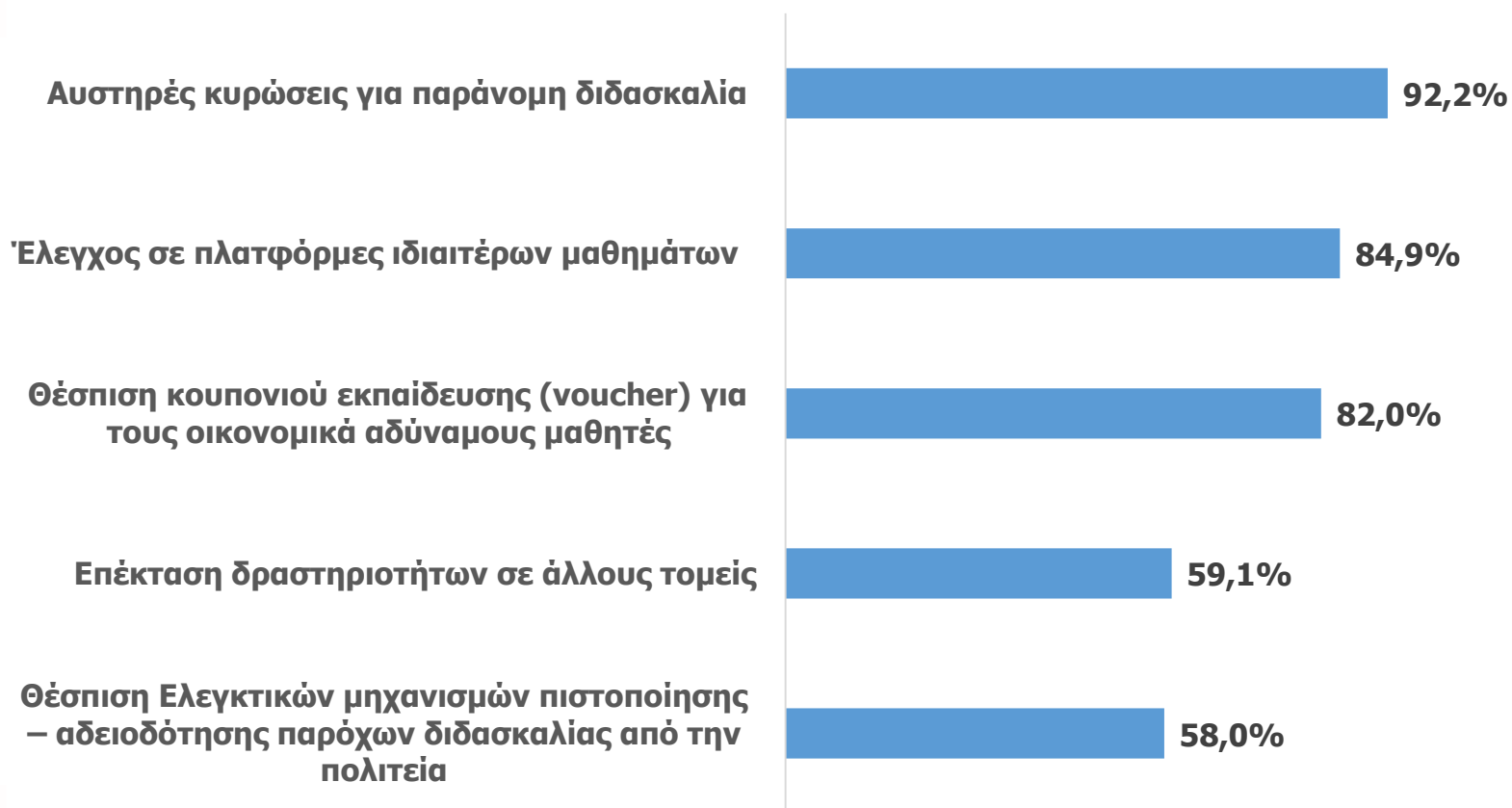

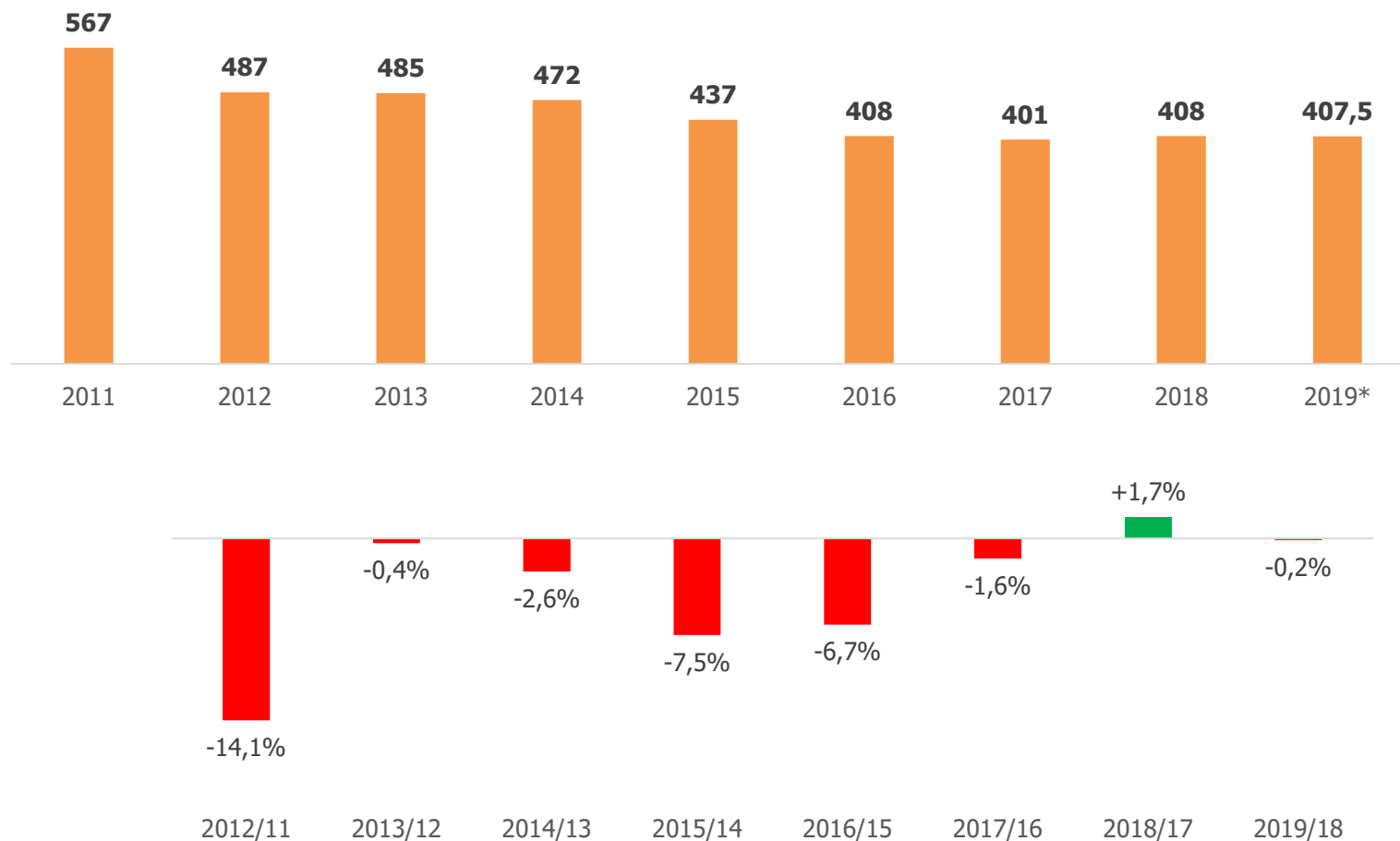
Ποια θεωρείτε τα βασικότερα προβλήματα του κλάδου;

Ποιες είναι, κατά τη γνώμη σας, οι απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να γίνουν από την Πολιτεία και από τα Φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης ώστε ο κλάδος να καταγράψει ανοδική πορεία τα προσεχή έτη;

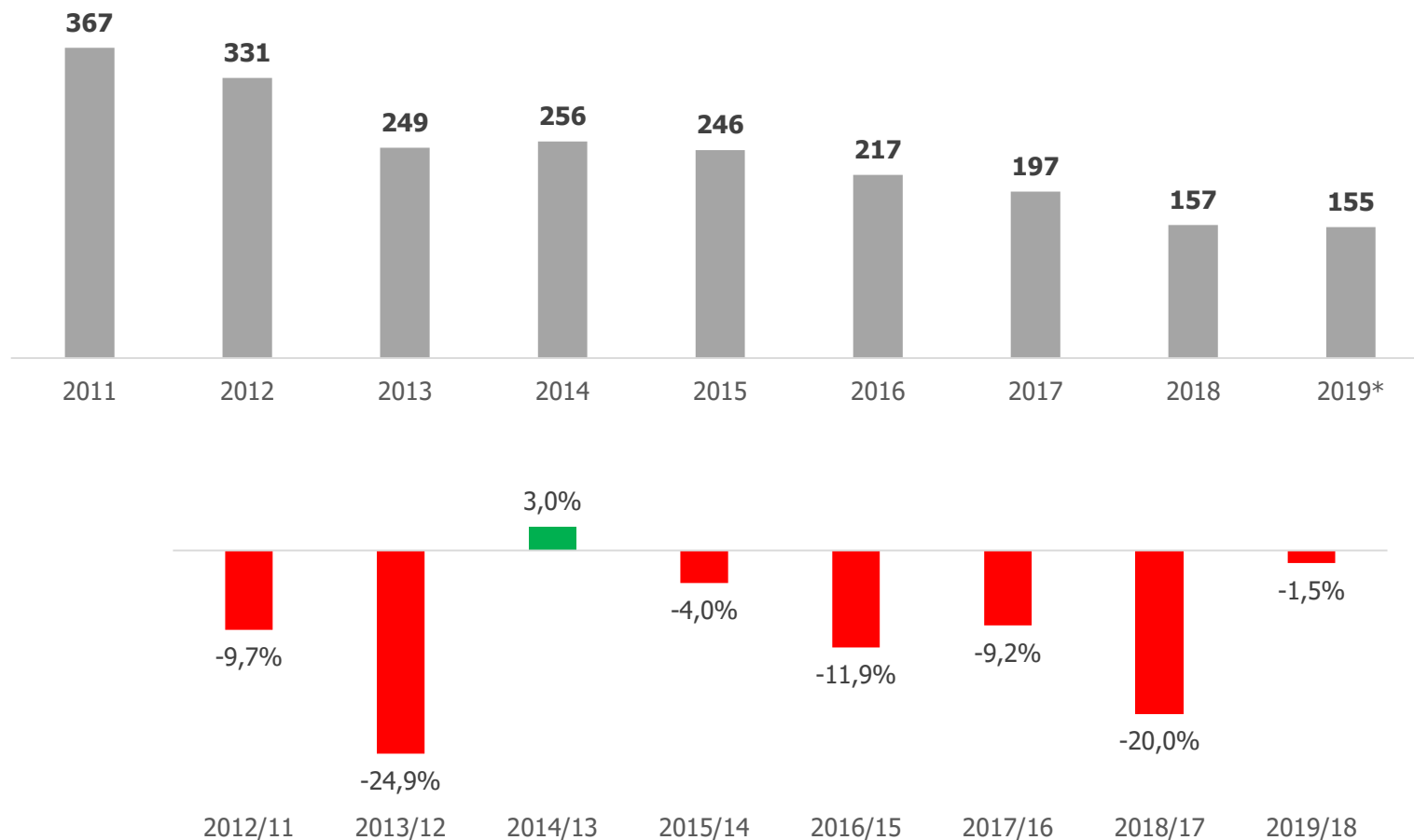
Ιδιωτικές δαπάνες για φροντιστήρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ετήσιες μεταβολές τους (2011-2019)

Ποσά σε € εκατ.

* Εκτίμηση ICAP

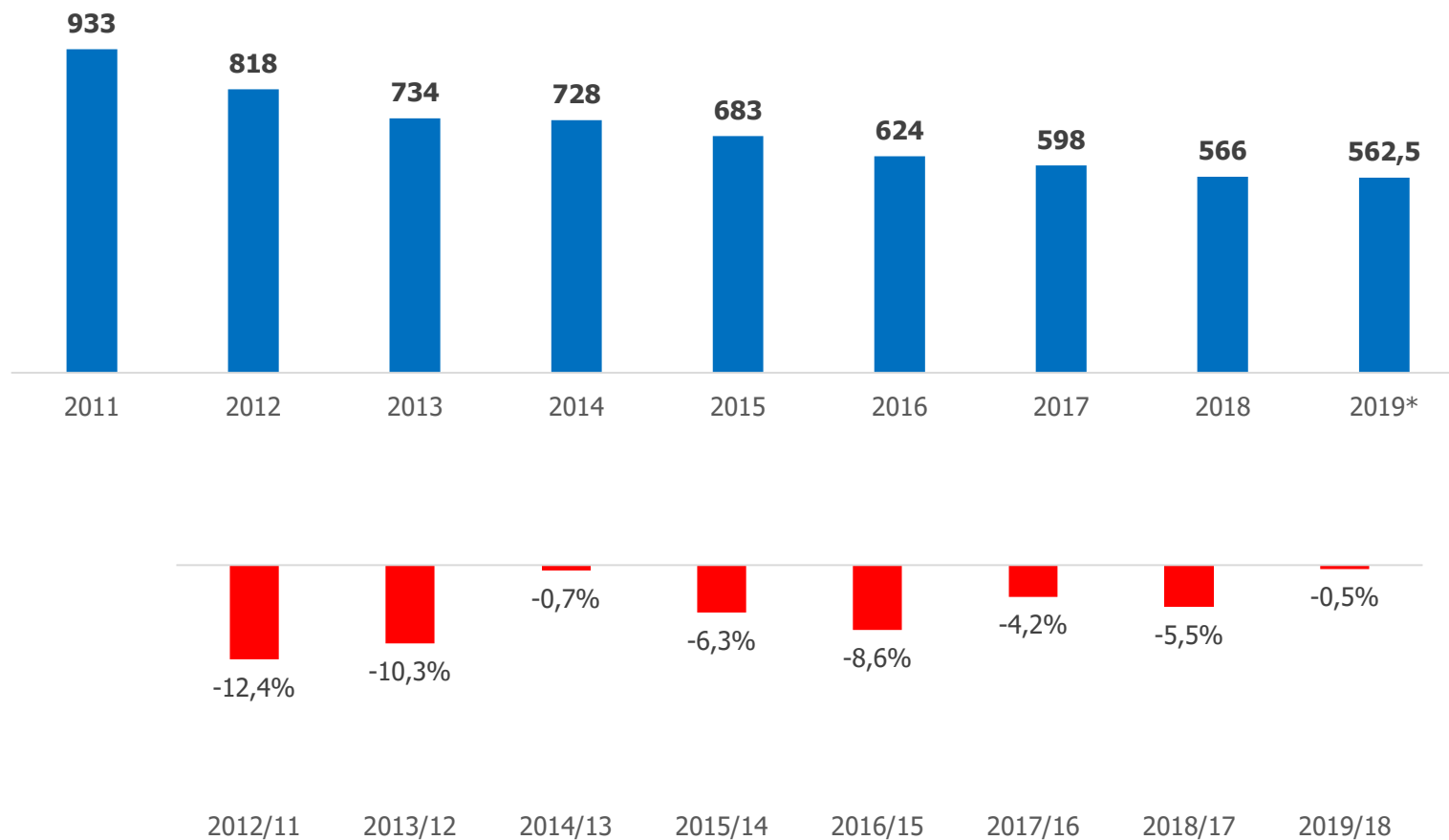
Ιδιωτικές δαπάνες για ιδιαίτερα μαθήματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ετήσιες μεταβολές τους (2011-2019)

Ποσά σε € εκατ.

* Εκτίμηση ICAP

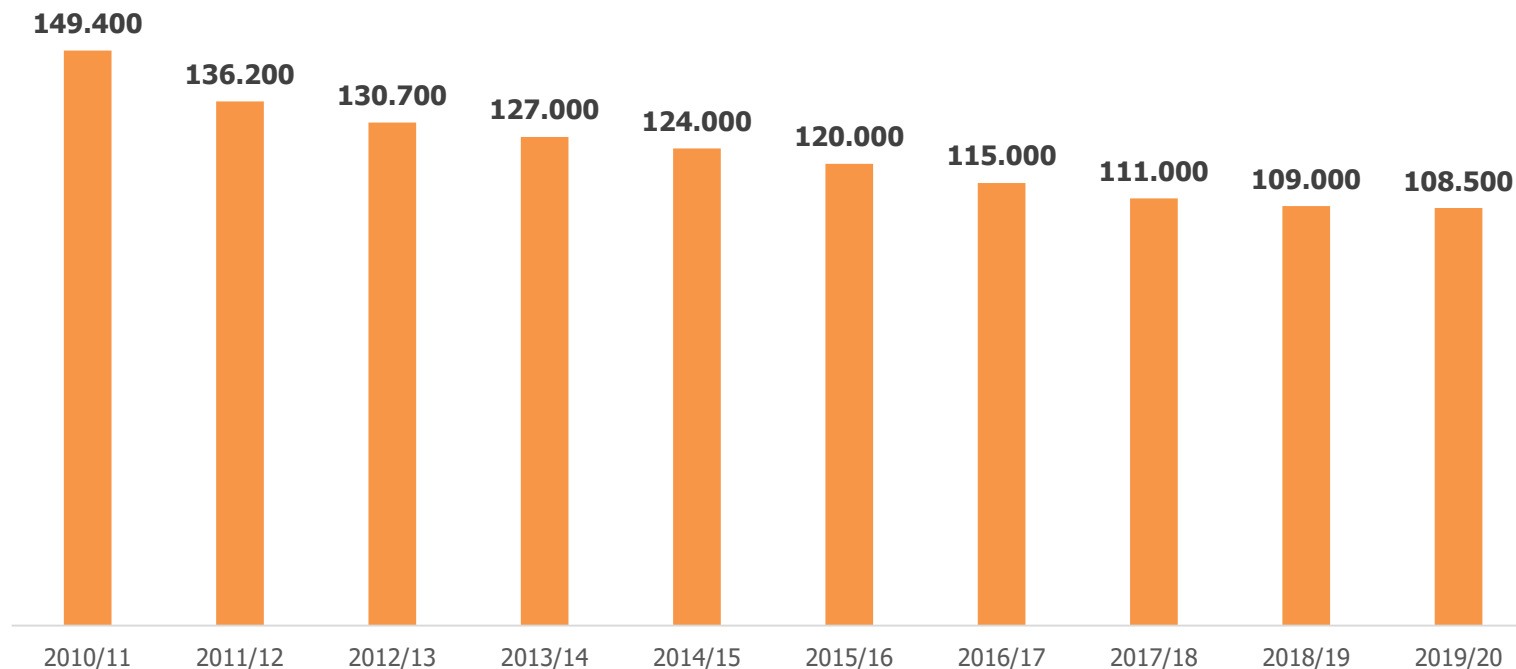
Ιδιωτικές δαπάνες για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ετήσιες μεταβολές τους (2011-2019)

Ποσά σε € εκατ.

* Εκτίμηση ICAP

Μέγεθος μαθητικού πληθυσμού φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης (σχολικά έτη 2010/11 - 2019/20)

- Από τη σχολική χρονιά 2010/2011 όπου ο αριθμός των μαθητών ανερχόταν σε 149.400 παρατηρείται μια **σωρευτική πτώση κατά 27,4%** έως και το 2019/20.

▪ Δίδακτρα

- Γυμνάσιο: €600 έως €1.400
- Α' Λυκείου: €1.500 έως €2.500
- Β' Λυκείου: €1.700 έως €3.000
- Γ' Λυκείου: €2.200 έως και €4.000 - €4.500

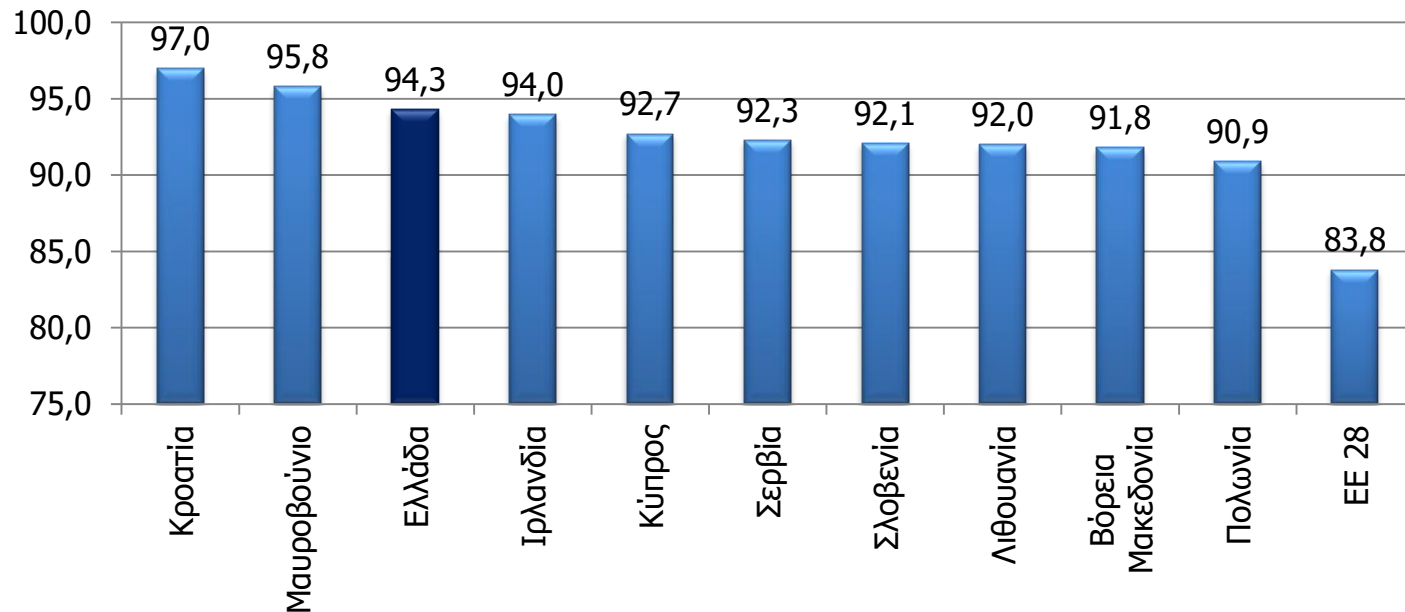
▪ Μεγάλες Αλυσίδες

- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η **επέκταση** μεγάλων αλυσίδων φροντιστηρίων με τη μέθοδο franchise.
- Η **τάση συγκέντρωσης** στον κλάδο είναι ακόμα ιδιαιτέρως μικρή.

- Η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα **υψηλότερα ποσοστά** (94,3%) πληθυσμού στην Ευρώπη που έχει τουλάχιστον **ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση** (επίπεδο ISCED 3).

Χώρες με Υψηλότερα Ποσοστά (%) πληθυσμού με ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 20-24 ετών)

Συμπεράσματα Τάσεις και Προοπτικές

Είσοδος Νέων Επιχειρήσεων στον Κλάδο

- Το **κόστος επένδυσης** που απαιτείται σε κτιριακές εγκαταστάσεις και σε εξοπλισμό (π.χ. θρανία, πίνακες) εξαρτάται άμεσα από το μέγεθος του φροντιστηρίου.
- Η καθιερωμένη και εδραιωμένη επί σειρά ετών, ακόμα και δεκαετιών, **φήμη-όνομα** ορισμένων μεγάλων φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών, καθιστά δυσκολότερη την είσοδο νέων ανταγωνιστών στον κλάδο, καθώς η δημιουργία «καλής φήμης» ενός εκπαιδευτηρίου είναι μακροχρόνια διαδικασία.

Κίνδυνοι από Υποκατάστατες Υπηρεσίες

- Τα **ιδιαίτερα μαθήματα** και τα **οικοδιδασκαλία** αποτελούν τις σημαντικότερες υποκατάστατες υπηρεσίες ως προς τα φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης.
- Τα **μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας**, καθώς και τα κατά τόπους δημοτικά **κοινωνικά φροντιστήρια** αποτελούν και αυτά με τη σειρά τους υποκατάστατες υπηρεσίες.

Διαπραγματευτική Δύναμη Προμηθευτών

- Κυριότεροι προμηθευτές των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης είναι το **εκπαιδευτικό προσωπικό** και οι εταιρείες οι οποίες τους προμηθεύουν με **εκπαιδευτικό υλικό** (π.χ. βιβλία) και με μέσα τεχνολογίας (π.χ. Η/Υ).
- Επιπλέον, η **απόκτηση των απαραίτητων κτιριακών εγκαταστάσεων**, αποτελεί σημαντικό κόστος, αφού πρέπει να καταβληθεί ένα αξιόλογο χρηματικό ποσό για την αγορά γης και την ανέγερση κτιρίων ή την ενοικίαση των κατάλληλων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Διαπραγματευτική Δύναμη Αγοραστών

- **Οι γονείς των υποψηφίων μαθητών** των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης δίνουν ιδιαίτερη σημασία στις προσφερόμενες υπηρεσίες, στο χρηματικό κόστος (δίδακτρα), στη φήμη που διαθέτει το εκάστοτε φροντιστήριο, αλλά κυρίως, εάν διαθέτει ιστορικό επιτυχιών στις πανελλήνιες εξετάσεις.
- Σε κάθε περίπτωση, λόγω της υπερπροσφοράς φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης οι γονείς των μαθητών **διαθέτουν πληθώρα επιλογών**.

Ανταγωνισμός μεταξύ Επιχειρήσεων του Κλάδου

- Ο πολύ μεγάλος αριθμός φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης στην Αττική και δευτερευόντως στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες μεγάλες πόλεις, δημιουργεί **συνθήκες έντονου ανταγωνισμού**.
- Η διαφοροποίηση μεταξύ των εκπαιδευτηρίων επιτυγχάνεται μέσω του **αριθμού των ωρών διδασκαλίας**, του **παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού** προς τους μαθητές, της **ύπαρξης ψηφιακών μέσων διδασκαλίας**, του **ύψους των διδάκτρων**, της **φήμης**, καθώς επίσης και της **διαφήμισης των επιτυχιών** τους στις πανελλήνιες εξετάσεις.
- Επίσης, η συνεργασία ενός φροντιστηρίου με τη **μέθοδο franchising** με μια μεγάλη αλυσίδα φροντιστηρίων που διαθέτει πανελλήνια φήμη και αναγνωρισιμότητα, δύναται να καταστεί σημείο διαφοροποίησης έναντι του ανταγωνισμού.

Δυνατά σημεία

- Η διαχρονικά **μεγάλη σημασία των πανελληνίων εξετάσεων** στην εκπαιδευτική πορεία των μαθητών καθιστά τις υπηρεσίες των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης ιδιαίτερα σημαντικές.
- Η **μεγάλη εξειδίκευση** που διαθέτουν οι καθηγητές των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης στην προετοιμασία των μαθητών για τις πανελλήνιες εξετάσεις.
- Η διδασκαλία πραγματοποιείται σε τμήματα με σημαντικά **μικρότερο αριθμό μαθητών** σε σχέση με τα σχολικά τμήματα.
- Η φοίτηση **δε διακόπτεται από εξωγενείς παράγοντες** (π.χ. καταλήψεις), ο χρόνος φοίτησης είναι προκαθορισμένος και ελέγχονται οι παρουσίες.

Αδύνατα Σημεία

- Η ύπαρξη **πολύ μεγάλου αριθμού φροντιστηρίων** μέσης εκπαίδευσης δημιουργεί συνθήκες έντονου ανταγωνισμού στον κλάδο.
- Το **κόστος σπουδών** είναι αρκετά υψηλό για τη μέση ελληνική οικογένεια, ιδιαίτερα για τη προετοιμασία της Β' και της Γ' Λυκείου.
- Η **χαμηλή κερδοφορία** των επιχειρήσεων του κλάδου.
- Στον κλάδο δεν υπάρχει **επιχειρηματική κουλτούρα**.

Ευκαιρίες

- Η **βελτίωση του οικονομικού κλίματος** στην χώρα τα επόμενα έτη θα τονώσει την ζήτηση για τις υπηρεσίες των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης.
- **Επέκταση δραστηριοτήτων** των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης σε άλλους τομείς (π.χ. Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, Μαθήματα Ρομποτικής, Παράδοση πανεπιστημιακών μαθημάτων, Παράδοση μαθημάτων Δημοτικού).
- Η **εξ αποστάσεως διδασκαλία μέσω του διαδικτύου** δύναται να διευρύνει σημαντικά τη μαθητική βάση του εκάστοτε φροντιστηρίου.

Απειλές

- Η παράδοση **κατ' οίκον ιδιαιτέρων μαθημάτων** από μη πιστοποιημένους καθηγητές και από δημοσίους υπαλλήλους χωρίς κανέναν έλεγχο από την Πολιτεία και χωρίς την καταβολή φορολογίας.
- Η **υπερφορολόγηση** των επιχειρήσεων του κλάδου.
- Η έλλειψη σταθερού και σύγχρονου **θεσμικού πλαισίου** από το κράτος.
- Το πρόγραμμα **Ενισχυτικής Διδασκαλίας** του Υπουργείου Παιδείας και τα **Κοινωνικά Φροντιστήρια**.
- Το υψηλό ποσοστό των επισφαλειών (**μη πληρωμή διδάκτρων**).

- Αθέμιτος ανταγωνισμός από παράνομα ιδιαίτερα μαθήματα και από τα μαθήματα που παραδίδουν διορισμένοι καθηγητές, που στην επαρχία έχει μεγαλύτερες διαστάσεις.
- ✓ **Διενέργεια αυστηρών ελέγχων** από την πολιτεία και η επιβολή προστίμων είναι πάγια αιτήματα του κλάδου, που αν τελικά εφαρμοστούν θα έχουν έντονα θετικό αντίκτυπο στα φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης.
- Η υπερφορολόγηση των επιχειρήσεων του κλάδου που σε πολλές περιπτώσεις ανέρχεται στο 60% μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές.
- ✓ **Ελάφρυνση των φορολογικών βαρών** για τις επιχειρήσεις του κλάδου.
- Η υπογεννητικότητα που θα πλήξει τα μεγέθη του κλάδου (αριθμός μαθητών) σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
- ✓ **Χάραξη εθνικής στρατηγικής** από την Πολιτεία για την αντιμετώπιση του πολύ σοβαρού αυτού προβλήματος που έχει πολλαπλές διαστάσεις.

- *Η απαγόρευση παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε μαθητές δημοτικού.*
- ✓ Η **συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική** γιατί βοηθάει οικογένειες που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τα παιδιά τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του σχολείου.

- *Ο πολύ μεγάλος αριθμός φροντιστηρίων δημιουργεί συνθήκες έντονου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου.*
- ✓ Δημιουργία **περισσότερων αλυσίδων φροντιστηρίων** ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν οικονομίες κλίμακας και να καταστούν βιώσιμες και κερδοφόρες.

- *Μεγάλος αριθμός οικονομικά αδύναμων μαθητών δεν μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα στα φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης και ως εκ τούτου μειώνονται οι πιθανότητες να επιτύχει στις Πανελλαδικές εξετάσεις.*
- ✓ **Θέσπιση κουπονιού εκπαίδευσης (voucher)** για τους οικονομικά αδύναμους μαθητές.

- Για την τρέχουσα σχολική χρονιά (**2020/21**) εκτιμάται ότι ο αριθμός των μαθητών στα φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης θα μειωθεί.
- Οι μαθητές θα ανέλθουν στους 106.000-107.000 το 2020/21, δηλαδή η μείωση θα κυμανθεί μεταξύ **-1,5%** και **-2,5%** περίπου.
- Για το **2021/22** και με δεδομένο ότι εκφράζεται η πεποίθηση από πληθώρα θεσμικών φορέων ότι **το 2021 η χώρα θα επιστρέψει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης**, εκτιμάται ότι **ο αριθμός των μαθητών θα αυξηθεί κατά 2%**.

G R O U P

Ευχαριστώ

για την προσοχή σας!

Νίκος Ταβουλάρης

Senior Consultant Οικονομικών &
Κλαδικών Μελετών, ICAP Group
ntavoularis@icap.gr

Λεωφ. Ελ. Βενιζέλου 2, 176 76 Καλλιθέα, Τηλ.: 210 7200 000, e-mail: icap@icap.gr, www.icap.gr

Οκτώβριος 2020